

INNOVATIE IS DOOD, LEVE INTEGRATIE!

Geen integratie zonder elkaar te hinderen

De marktmechanismen gunnen ons, ondernemers, geen rust meer. Onze scheppingsdrang is scheppingsdwang geworden. We worden overvleugeld door geglobaliseerde managementstructuren die steeds sneller nieuwe gaten in de markt (wensen te) ontdekken om ze zo snel mogelijk te kunnen invullen. We verlangen een absolute flexibiliteit van mensen en middelen. Gisteren hebben we ze volmondig ingezet voor deze innovatie. Vandaag stellen we vast dat het gat niet groot genoeg was, of al gevuld is. We halen mensen en middelen van het project af om morgen met een andere innovatie te beginnen.

Beseffen we dan als ondernemer niet dat deze grenzeloze ‘innovatievloed’ meer weg heeft van een tactisch spelletje met korte termijndoelen, dan van een échte strategie met toegevoegde waarde op lange termijn? Hebben we als ondernemer de kracht, de macht en de wil om hier iets aan te veranderen?

De kunstenaar kan de ondernemer hier in helpen. Door zijn aanwezigheid in het bedrijf, kan hij het proces van economische inwisselbaarheid dat de ondernemer vol goede bedoelingen, maar blindelings volgt, in perspectief plaatsen. Dit leidt op korte termijn misschien niet tot betere economische resultaten, maar op lange termijn durven wij daar wel onze hand voor in het vuur steken. Omdat ze het woord ‘meerwaarde’ een meer inhoudelijke en maatschappelijke invulling kan geven.

Welke meerwaarde kan de ondernemer de kunstenaar bieden? Die kan véél verder gaan dan het meewerken aan het nog vlotter verwisselbaar maken van kunstwerken, door ze te sponsoren, te kopen of te verkopen. Inderdaad, laat ons ook van onze kant dat proces vertragen en zelfs hinderen. Hinderen? Ja, door de kunstenaar bewust te vertragen. Hoe? Door er toe bij te dragen dat hij zijn werk kan realiseren met de technologie, de mensen en de knowhow die het best geschikt zijn en niet met datgene dat hij toevallig binnen zijn handbereik heeft. Het moet de kunstenaar in staat stellen om vooraf wat meer te temporiseren, om zijn voorspel beter te verzorgen.

En het naspel? Als ondernemer moeten we de tijd nemen om naar het kritisch-reflexieve propos van de kunstenaar te luisteren en er iets mee doen. De ‘hindernislogica’ die we hierboven kernachtig beschreven, is zonder twijfel relevant in de huidige innovatiecultuur. Innovatie is ten dode opgeschreven als ze niet in een breder perspectief wil gezien worden. Ze moet door een algemene, maatschappelijke integratie gedragen worden en doordringen tot in de academische, onderwijs- en sociale structuren. Ze moet getoetst worden aan verwante begrippen als duurzaamheid, ethiek, pedagogiek, ontwikkeling, antropologie en ecologie.

Gaan we al deze begrippen daarom van de weeromstuit proberen te kwantificeren en normeren, om elke innovatie binnen het wiskundige model te toetsen? Ik heb niets tegen objectivering *an sich*. Als hulpmethode kan het ongetwijfeld op bepaalde terreinen nuttige informatie verschaffen. Maar wij geloven sterk dat een goed onderbouwde wisselwerking tussen kunstenaar en ondernemer in een ruim perspectief vanuit een uitzonderlijke invalshoek veel kan bijdragen.

Een onderneming moet hier in geholpen, ja zelfs gestimuleerd worden. Daar speelt de overheid een belangrijke rol. Die zou de beschikbare middelen anders moeten investeren: niet in puur productionele opdrachten en giften aan kunstenaars enerzijds en in zuiver innovatieve steun aan ondernemingen, maar in de organisatie van een platform, voor het verbreden van het interdisciplinair onderzoek en het operationaliseren van een ‘intersectoriële’ productiedynamiek tussen kunst en economie.

Het bekende instituut voor Innovatie door Wetenschap en Technologie zou bijgevolg een stevige zus moeten krijgen: laat ons het voorlopig noemen ‘het instituut voor Innovatie door Duurzame Integratie van Kunst en Ondernemen’. Het IDIKO stelt zich niet enkel als een reuze databank op, maar bemiddelt actief, *matcht* en zorgt voor de ultieme bi-directionele integratie.

Het moet ervoor zorgen dat de kunstenaar zich nuttig maakt binnen de ondernemerswereld, zonder zich eraan te onderwerpen, en dat de ondernemer zich onvergelijkbaar dienstbaar opstelt tegenover de kunstenaar zonder dat het hem puur ‘geld’ moet kosten.

Innovatie is dood! Leve integratie!

Stef Vande Meulebroucke